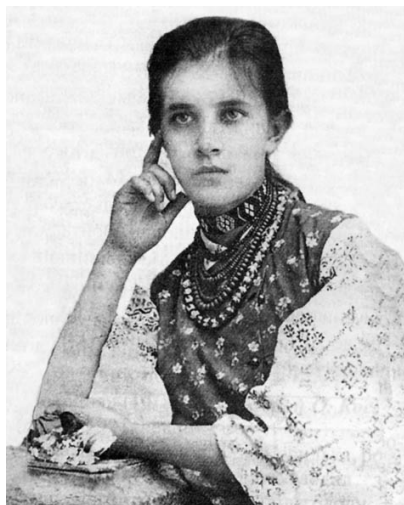

КОСАЧ-КРИВИНЮК Ольга Петрівна (псевд. — Олеся Зірка; 26. 05. 1877, м. Новоград-Волинський Волин. губ., нині Житомир. обл. — 11. 11. 1945, м. Авґсбург, Німеччина) — письменниця, перекладачка, етнограф. Дочка **П. Косача** та **Олени Пчілки**, сестра **Лесі Українки**, **М. Косача**, **І. Косач-Борисової**, дружина **М. Кривинюка**, племінниця **О. Косач**, М. Драгоманова. Закін. Київ. жіні. гімназію (1897), вищі жіні. мед. курси у С.-Петербурзі (1906). Неодноразово заарешт. за участь у протиуряд. виступах. 1910–21 працювала лікарем у Катеринослав. губерні. земській управі (нині Дніпропетровськ), де опікувалася психічно хворими дітьми й проводила амбулатор. прийом. У школі с. Лоцманська Кам'янка (нині у межах Дніпропетровська) організувала притулок для дітей-сиріт, гурток вишивання і ткац. майстерню. 1917 разом з чоловіком заснувала дит. видавництво «Слово». Від 1921 учителювала у Могилеві-Подільському (нині Вінн. обл.), від 1924 — у Києві; від 1929 працювала бібліографом у Київ. мед. б-ці. 1944 виїхала до Праги. Видала кн. «Українські народні узори з Київщини, Полтавщини й Катеринославщини. Вирізува-

ння й настилування» (К., 1928, вип. 1). Друкувалася у ж. «Зоря», «Дзвінок», «Молода Україна», зб. «Мати», «Вінок Т. Шевченкові». Авторка мемуар. нарисів про родину Косачів, серед яких «Полум'яне серце» (1941), «Повість, що стала драмою» (1943; про дружбу Лесі Українки з О. Кобилянською), «З дитячих років Лесі Українки», «Перебування Лесі Українки в Луцьку», «З моїх споминів» (усі — 1963). Разом із чоловіком переклала деякі твори І. Тургенєва («Горобець», «Бенкет у Найвищої Істоти»), Ч. Діккенса («Різдвяна пісня в прозі, або Різдвяне оповідання з привидами»), Жорж Санд («Дуб-говорун»), Е. Семона-Томпсона («Бінго. Історія мого собаки»), Р. Кіплінга («Той кіт, що ходив, де хотів», «Слонення»), П. Лотті («Горе старого каторжника»), Г.-К. Андерсена («Садочок», «Вельможні та прості», «Свинка-скринька»), Г. де Мопассана («Наше серце»), Е. Ожешко («Панна Антоніна») та ін. Сприяла популяризації літ-ри для дітей. Опублікувала деякі твори Лесі Українки, зокрема перше вид. драм. поеми «Бояриня» // «Рідний край», 1914, № 1–6, «Стародавню історію східних народів» (Катеринослав, 1918); Олени Пчілки («Зелений гай: Віршики й казки з малюнками для дітей» (Гадяч, 1914), «Байки: Для сім'ї і школи») та Грицька Григоренка («Дітки: Збірничок для дітей»; обидві — Катеринослав, 1918). Упорядкувала архіви матері та Лесі Українки. 1934–44 укладала кн. «Леся Українка. Хронологія життя і творчості» (Нью-Йорк, 1970).

Рекомендована література

1. Одарченко П. Ольга Петрівна Косач-Кривинюк – сестра Лесі Українки // Леся Українка. Хронологія життя і творчості. Нью-Йорк, 1970;
2. Борисюк Т. Трагедія великого роду // ЛУ. 1991, 1 серп.;
3. Денисюк І., Скрипка Т. Дворянське гніздо Косачів. Л., 1999.

П. В. Одарченко

Бібліографічний опис:

Косач - Кривинюк Ольга Петрівна / П. В. Одарченко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-5500>. – Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).